

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет української філології та журналістики
Кафедра журналістики

Дипломна робота
бакалавра

з теми: **Специфіка висвітлення соціальної проблематики в Інтернет-
виданні «Український тиждень»**

Виконала: студентка Zh1-B16 групи
спеціальності 061 Журналістика
за освітньо-професійною програмою
Журналістика
Дуліченко Ю.В.

Керівник:
Колупасєва О.М., кандидат філологічних
наук, доцент кафедри журналістики

Рецензент:
Козак Р.В., кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови

Кам'янець-Подільський – 2020 року

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМАТИКА В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	6
1.1. Поняття соціальної проблеми	6
1.2. Вплив ЗМІ на формування громадської думки суспільства.....	14
Висновок до першого розділу	26
РОЗДІЛ 2. СПЕЦИФІКА ВИСВІТЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ В ІНТЕРНЕТ-ВИДАННІ «УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ»	27
2.1. Структура матеріалів соціальної тематики.....	27
2.2. Особливості висвітлення соціальних проблем в Інтернет-виданні «Український тиждень».....	37
Висновок до другого розділу	56
ВИСНОВКИ	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ФАКТОЛОГІЧНОГО МАТЕРІАЛУ	62

ВСТУП

Сучасні засоби масової інформації (ЗМІ) зважаючи на суспільну важливість, масовість та доступність, мають великий вплив на формування громадської думки. ЗМІ залучають громадян до інформаційних відносин, формують певні ціннісно-сміслові моделі для засвоєння суспільством, і таким чином змінюють аксіологічну картину соціуму. Здатність швидко охоплювати найбільш широкі аудиторії дає можливість сучасним мас-медіа трансформувати традиційну систему духовного виробництва в певному напрямі, з приводу чого в розвинутих суспільно-політичних системах панує теза, що той, хто володіє засобами масової інформації, володіє громадською думкою.

Соціальна тематика завжди була одним із головних інформаційних векторів мас-медіа, які не лише відображають реальність, різні думки, суспільні настрої, відносини між соціальними групами, але й позитивно впливають на соціальну дійсність, спонукають до соціальної активності.

Інтернет-ЗМІ в умовах сьогодення є комунікативною медіаплатформою для обговорення важливих соціальних проблем, артикуляції соціальних ініціатив. Актуалізація журналістами соціального контенту в інтернет-дискурсі свідчить про те, що ці питання мають суспільний резонанс: обговорюються в масах, коментуються фахівцями відповідної галузі знань, студіюються науковцями тощо. Важливим етапом на шляху до аналізу соціального контенту в онлайн-просторі є з'ясування теоретичних основ дефініцій поняття «соціальна інформація» та «соціальна проблема».

Актуальність роботи. Новітні українські мас-медіа засвідчують, що важливе місце в суспільно-політичних ЗМІ посідають проблеми соціальної практики. Вони є актуальними для всього суспільства, адже мають вплив на всі аспекти його життя та діяльності. Соціальна проблематика є своєрідною

платформою для розвитку тих процесів, явищ, які актуальні для громадськості.

Метою роботи є дослідити специфіку висвітлення соціальної проблематики в Інтернет-виданні «Український тиждень». Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання комплексу **завдань**:

- виокремити місце соціальних проблем в засобах масової інформації;
- з'ясувати вплив ЗМІ на формування суспільної думки населення;
- здійснити характеристику особливостей структури матеріалів в Інтернет-виданні «Український тиждень»;
- визначити способи привернення уваги глядачів до соціальних проблем;
- розкрити актуальні соціальні проблеми на прикладі матеріалів Інтернет-видання «Український тиждень».

Об'єктом дослідження є матеріали соціальної тематики і Інтернет-виданні «Український тиждень» за період з 2009 – 2020рр.

Предметом дослідження є висвітлення соціальних проблем в Інтернет-виданні «Український тиждень».

Теоретико-методологічною базою дослідження послуговували наукові праці, присвячені вивченню соціальних проблем. Серед них варто виокремити праці таких науковців: Д. Климаська [7], М. Корнієнко [10], О. Лаврик [13], Т. Семігіна [25], Л. Скокова [26], О. Ткаченко [27], Т. Фролова [28], А. Чекмишев [29], К. Шендеровський [31] та ін.

Методи дослідження. Для дослідження поставленої мети використано методи аналізу, синтезу, узагальнення та описовий метод.

Практичне значення одержаних результатів. Результати містять фактичний матеріал з Інтернет-видання «Український тиждень», теоретичні судження та узагальнення, які відповідають сучасному стану дослідження соціальної журналістики.

Структура та обсяг роботи. робота, загальним обсягом 65 сторінок, складається зі вступу, двох розділів, висновків, 34 позицій використаних джерел та 40 позицій джерел фактологічного матеріалу.

ВИСНОВКИ

Засоби масової інформації безперечно відіграють важливу роль у громадському житті кожного. Вони доторкаються до кожної сфери у суспільстві. ЗМІ в першу чергу мають бути достовірними та брати активну участь у формуванні громадської думки.

Проблеми, які висвітлюються в соціальній журналістиці, це не тільки відображення реальних подій, а й результати інтерпретації поточних фактів. Соціальна журналістика зосереджена не тільки на інформуванні, а й на безпосередньому втручанні в реальне життя. Вона дає можливість розуміти і слухати оточуючих.

Було визначено структуру матеріалів онлайн-видання «Український тиждень». Загалом матеріали складаються із заголовка, ліду, основної частини та бекграунду.

На прикладах матеріалів «Українського тижня» було визначено такі актуальні соціальні проблеми: безробіття, нарко- та алкозалежності, злочинності, проблеми освіти.

Для привернення уваги у статтях видання представники ЗМІ використовують такі види заголовків: простий, ускладнений та заголовковий комплекс. Також застосовують такі типи заголовків: інтригуючі, страшні, карколомні та скандальні.

Аналіз матеріалів здійснювався з урахуванням таких критеріїв: актуальність проблеми, значимість інформації для суспільства; ступінь розкриття соціальних проблем.

Структура видання «Українського тижня» містить у собі такі рубрики: новини, суспільство, світ, економіка, історія та культура.

«Український тиждень» – україномовне онлайн-видання яке висвітлює ключові події та проблеми країни й світу. На думку видавництва, розрахований на свідомого й соціально активного читача. Тематика охоплює

такі напрями, як політика, суспільство, культура, економіка, спорт. Відповідно, ідейно-тематична спрямованість видання диктує певні жанрові обмеження у використанні ілюстрацій (наприклад, мало представлена художня фотографія, практично немає на сторінках постановочних фото, не використовуються технічні креслення тощо).

Соціальні проблеми оточують нас кожного дня. Ці проблеми є найважливішими проблемами у соціумі. Є важливими тому що охоплюють не певний регіон чи країну, а охоплюють увесь світ. У кожній проблемі є частинка соціальної проблеми. У ХХІ столітті соціальні проблеми набули широкого масштабу у висвітленні різними засобами масової інформації. Статті у яких порушуються соціальні проблеми створюють для того щоб донести до нас які проблеми бувають та шляхи їх вирішення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Владимиров В. М. Журналістика, особа, суспільство : проблема розуміння. К. : КНУ ім. Т.Шевченка, 2003. 220 с.
2. Владимиров В. М. Герменевтичний універсум і межі журналістики
Інститут журналістики. URL:
<http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1036>
3. Гурчіані Х. Д. Місце соціальної проблематики в ефірі національних телеканалів: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К. : Інститут журналістики, 2015. URL:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/drsk_2014_4_14
4. Загурська С. М. Феномен масової свідомості та способи його реалізації // Соціальні комунікації. № 2., 2013. URL:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/drsk_2013_2_4
5. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.
6. Іванов В. Ф. Основні теорії масової комунікації і журналістики. К. : Центр Вільної Преси, 2010. 258 с
7. Климанська Л. Д. Медіа-імідж соціальної проблеми: Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. К., 2009. Вип. 15. С. 273–279.
8. Каптон Р. Настанови журналістам Ассошіейтед Пресс. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. 158 с.
9. Кастельс М. Інтернет-галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства. К. : Ваклер, 2007. 304 с.
10. Корнієнко М.В. Соціальні проблеми молоді: медіаризики та медіапрофілактика. Наукові записки Інституту журналістики. К., 2011. Т. 43. С. 69–99.

11. Корконосенко С. Г. Основы журналистики. М. : Аспект Пресс, 2009.
URL: https://edu.semgu.kz/ebook/umm/40df9059-da73-11e4-b960-f6d299da70ee1_osnovy_zhurnali.pdf
12. Корконосенко С. Г. Социология журналистики. М. : Аспект Пресс, 2004. 318 с.
13. Лаврик О. В. Соціальна проблематика газетних виступів. URL: <http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/7355>
14. Лазутина Г. В. Основы творческой деятельности журналиста. М. : Аспект Пресс, 2002. 170 с.
15. Лазутина Г. В. Профессиональная этика журналиста. М. : Аспект Пресс, 2000. 116 с.
16. Недопитанський М. Уроки з журналістської практики. К. : Україна молода, 2010. – 120 с.
17. Орлова Л. В. Суспільні відносини в соціальній сфері. М., 1995. 187 с.
18. Парфанович І. І. Соціальна діагностика: Курс лекцій. Тернопіль, ТДПУ, 2009. 182 с.
19. Почепцов Г. Г. Медиа: теория массовых коммуникаций : учеб. пособ. для студ. и аспирантов. К. : АЛБТЕРПРЕС, 2008. 403 с.
20. Приступенко Т. О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації: навч. пос. К. : Знання, 2011. 351 с.
21. Різун В. В. Начерки до методології досліджень соціальних комунікацій // Світ соціальних комунікацій. К. : Киму, ДонНУ, 2011. С. 7–11.
22. Салемгареева, Л.С. ЗМІ і суспільну свідомість: вплив, проблеми, технології маніпулювання // Наука. Вісник електронних і друкованих ЗМІ. № 2. 2013.
23. Соціальна політика: енциклопедичний словник. М., 2005. 550 с.
24. Социология коммуникации. Конецкая В.П. Різун В. В. Маси / В. В. Різун. – Київ :Київський університет, 2003. – 118 с.

25. Семигіна Т. В. Інформаційне забезпечення соціальної сфери. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 156 с.
26. Скокова Л. Культурна соціологія: «сильна програма» дослідження смислів соціального життя // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2009. № 4. С. 19 –42.
27. Ткаченко О. Г. Соціальні проблеми на шпальтах газет – дієвий чинник у процесі виховання особистості (на матеріалі обласної преси Сумщини) // Наукові записки інституту журналістики. К., 2010. Т. 38. С. 69–72.
28. Фролова Т. И. Социальная проблематика. Проблематика СМИ. М. : Аспект Пресс, 2008. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sotsialnaya-problematika-v-smi-prioritety-problemy-i-puti-razvitiya>
29. Чекмишев О. В. Новітні дослідження соціальних комунікацій в американській науці: Актуальні питання масових комунікацій. 2011. Вип. 12. С. 9 –13.
30. Чекмишев О. В. Основи професіональної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики : підручник-практикум. К. : ВПЦ «Київський університет», 2004. 129 с.
31. Шендеровський К. С. Медіакомунікації та соціальні проблеми: Збірка навчально-методичних матеріалів і наукових статей в трьох частинах. К. : Київ. нац. ун-т; Інст журналістики. К., 2012. 288 с.
32. Шендеровський К. С. Передумови інституціалізації соціальних комунікацій у сфері вирішення соціальних проблем: Українське журналістикознавство. К., 2013. Вип. 14. С. 13 –14.
33. Шавель С. А. Соціальна сфера і мотивація творчої активності. М., 2000. 190 с.
34. Business Communication Revolution: Push and Pull URL: www.communicationrevolution.biz/push-and-pull

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ФАКТОЛОГІЧНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Абхазькі замах: арештантів охопила хвиля самогубств. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/World/48289>
2. Аптечне лобі. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Columns/50/84910>
3. В Україні 8,3 мільйонів безробітних. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/News/20290>
4. В Україні зросла кількість отруень сурогатним алкоголем. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/News/176372>
5. Диригент вищої освіти. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Science/233435>
6. Жаба проти зеленого змія. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Society/220653>
7. Злочинні наміри. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Publication/3372>
8. Кокаїновий шлях. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Publication/3379>
9. Карати чи рятувати. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Columns/50/240041>
10. Кримінал з акцентом. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Society/216694>
11. +Люмпенізація всієї країни. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Economics/20364>
12. Лікування алкоголізму: що таке алкогольна залежність і чи можна її перемогти. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/PressReleases/228255>

13. МВС України та Росії домовилися спільно боротися з економічною злочинністю. tyzhden.ua: веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/News/15830>
14. Менше законів – більше зброї. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Society/7707>
15. Міліцейсько-кримінальний союз. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Columns/50/160473>
16. Молдова звинуватила Україну у порушенні зобов'язань в межах СОТ. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/News/71358>
17. Мережевий НАРКетинг. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Publication/3007>
18. Ми розділимо ваш біль. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Society/34084>
19. Муштрувати не можна навчати. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Society/172949>
20. Найнебезпечніше місто світу знаходиться у Гондурасі. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/News/61816>
21. На батьківщині Януковича безробіття зросло на третину. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/News/25383>
22. Незапитані знання. У вищій освіті чергова псевдореформа. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Society/58932>
23. Наркотики – вперед!. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Society/141636>
24. Наркокур'єри з примусу. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Society/198341>
25. Нова доба криміналу. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Society/171079>
26. Освітні граблі. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Publication/7284>

27. Проблема працевлаштування дісталася місць часткового позбавлення волі tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/News/10097>
28. Розвінчання найпопулярніших міфів щодо вступу до університету на власному досвіді. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Columns/50/87851>
29. Рюмка водки на столі. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Society/193575>
30. Ромський синдром: українські цигани приречені на кримінал. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Society/33394>
31. Страшилки безробіття. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Publication/1558>
32. Тігіпко: в Україні 20% безробітної молоді. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/News/49647>
33. Теорія і практика корупції в освіті. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Society/88089>
34. Трупний сморід. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Publication/3191>
35. У ЄС побоюються, що рекордний рівень безробіття може спричинити революцію. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/News/80738>
- 36.. У Табачника запевняють, що донецький технічний університет фінансових проблем не має. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/News/66379>
37. Україно-колумбійський наркокартель. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Publication/2709>
38. Чому українська освіта не готує до потреб сучасного ринку праці. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/Economics/173301>
39. «Холодна війна» через закон про освіту. Реакція України на рішення Угорщини блокувати зближення ЄС. tyzhden.ua : веб-сайт. URL: <https://tyzhden.ua/News/200710>

40. Хмільні практики. tyzhden.ua : веб-сайт. URL:
<https://tyzhden.ua/Columns/50/226901>